

Hrabro na tržišta drugih zemalja

■ Najvažniji pokazatelji snage nacionalnog sektora osiguranja svrstavaju Sloveniju na prvo mjesto u regiji, a u Europskoj uniji slovenski se sektor osiguranja može mjeriti s Portugalom, Grčkom, Austrijom i Mađarskom

Osiguratelji sa slovenskim kapitalom sve hrabrije stupaju na tržišta osiguranja drugih zemalja, dok osiguravajuća društva iz država EU nešto opreznije prodiru na slovensko osigurateljno tržište, iako im je ono sve privlačnije zbog relativno visokog i stabilnog rasta premija, zajedničke valute i usklađenih propisa na području osiguranja. Slovenskoj Agenciji za nadzor osiguranja već se prijavilo preko 440 osiguravajućih društava koja su zatražila dozvolu za poslovanjem u Sloveniji. Među njima je i njemački osiguratelj Allianz (*Allianz Hungaria ZTR*), koji je već osnovao podružnicu u Ljubljani, dok je Švicarsko-irsko društvo, (*Zürich Insurance Ireland Ltd.*), koje će osiguranja prodavati po FOS sistemu (Freedom of Service), zatražilo članstvo u Slovenskom udruženju osiguratelja (SZZ).

Zajednički tržišni udio tri najveća osiguratelja, Triglava, Adriatic Slovenice i Maribor osiguranja iznosi 62,97 posto, no taj se udio polako, ali sigurno smanjuje na račun porasta udjela nekoliko specijaliziranih osiguratelja, prije svega životnih

Prošlu godinu slovensko osigurateljno tržište obilježilo je nekoliko promjena: osnovano je novo društvo za životno osiguranje, Prva osebna zavarovalnica koja će prvenstveno prodavati dopunsko mirovinsko osiguranje, Slovenica Življenje promijenila je ime u KD Življenje (u inozemstvu djeluje pod nazivom KD Life), počele su pripreme za izlazak prvog osiguratelja na Ljubljansku burzu, a i država je pokazala spremnost za konačnim rješavanjem pitanja privatizacije najvećih društava u sektoru. Danas se na burzi aktivno trguje dionicama Sava Re, a

dio imovine Triglav osiguranja, koji će pripasti osiguranicima-fizičkim osobama, prenesen je u mirovinsku blagajnu.

Slovensko udruženje osiguratelja prošle je godine napravilo nove baze podataka koje će pomoći bržem i učinkovitijem ostvarivanju poslovnih ciljeva članica i omogućiti efikasnije otkrivanje prevara u osiguranju. S obzirom da prodaja osiguranja u bankama i auto salonima dobro napreduje, raste i broj zastupnika i posrednika. Tako se u 2007. za ispit za stjecanje ovlaštenja prijavilo 1200 kandidata. Od 2000. godine, kada je Udruženje počelo s provođenjem ispita, pa do kraja 2007. godine ispit za obavljanje poslova zastupanja položilo je 3760, a za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju 989 kandidata. Slovenija trenutačno ima 4749 zastupnika i posrednika u osiguranju s odgovarajućim ovlaštenjem. Sektor za obrazovanje pri Slovenskom udruženju osiguratelja 2007. godine pripremio je program srednjoškolskog obrazovanja za zanimanje ekonomski tehničar u osiguranju te program studijskog smjera na višim školama za zanimanje ekonomist u osiguranju.

U osiguravajućim društvima udio zaposlenih u prodaji osiguranja pomalo stagnira (41,1% u 2007.), a u nekim se društvima čak i smanjuje, no zato jačaju drugi prodajni kanali. U usporedbi s 2006. godinom broj zaposlenih u osiguravajućim i reosiguravajućim društvima povećao se na 6148, odnosno 1,4%. U osiguranju radi oko 1,3% radno aktivnog stanovništva Slovenije, a njihova se obrazovna struktura vidljivo poboljša-

la. U 2007. godina njih 41,5% bilo je s najmanje višom stručnom spremom, dok je prije dvije godine njihov udio bio 38,4%. Među zaposlenima prevladavaju žene koje čine 57% svih zaposlenih. Prosječna produktivnost zaposlenih u osiguranju, mjerna premijom po zaposlenom, se povećava pa je 2007. godini po zaposlenom ostvareno 312.335 eura bruto zaračunate premije, što je 8,5% više nego godinu dana ranije. U budućnosti se svakako može očekivati da će se broj stručnjaka za osiguranje i odgovarajuće obrazovanih kadrova za prodaju osiguranja povećavati, što će biti solidna osnova za uspješnu prodaju osiguranja i daljnji razvoj djelatnosti osiguranja u Sloveniji.

Najbrže rastu životna osiguranja

Za osiguratelje i reosiguratelje koji posluju u Sloveniji prošla je godina bila jedna od uspješnijih od osamostaljenja Slovenije. Na tržištu je poslovalo 20 osiguratelja i dva reosiguratelja. Statistički podaci koje navodimo uz grafikone odnose se samo na 16 osiguratelja koji su 2007. godine bili članovi Slovenskog udruženja osiguratelja.

Inflacija je tijekom 2007. prilično varirala, a krajem prosinca 2007. dosegla je stopu od 5,6% u usporedbi s prosincem 2006. godine. Realni porast bruto zaračunate premije osiguranja bio je zbog toga oko 4% manji. Stopa penetracije se u usporedbi s 2006. godinom smanjila na 5,65, a iako je rast slovenskog gospodarstva u prošloj godini bio izuzetno visok (6,1%), nije prestigao rast premije osiguranja. Gustoća osiguranja,

Tablica 1. Udio društava sa stranim kapitalom na slovenskom osigurateljnom tržištu

Društvo	Udio stranog kapitala u %	Udio na tržištu osiguranja u %
Generali	100	2,90
Merkur	100	2,18
NLB Vita	50	1,92
GRAWE	100	1,90
ARAG	100	1,06
Victoria - Volksbanken	100	0,03

odnosno premija po stanovniku se od 2006. godine povećala na 938 eura, odnosno 9,2%. Najvažniji pokazatelji snage nacionalnog sektora osiguranja svrstavaju Sloveniju na prvo mjesto u regiji, a u Europskoj uniji slovenski se sektor osiguranja može mjeriti s Portugalom, Grčkom, Austrijom i Mađarskom.

I oba reosiguratelja poslovala su uspješno. U 2007. godini ostvarila su 206 milijuna eura bruto zaračunate premije, što je 14% više nego u 2006. godini. Stopa porasta odštetnih zahtjeva bila je oko jedan posto niža, dok se njihov apsolutni iznos popeo na više od 115 milijuna eura.

Najvažnija novost u slovenskom osiguranju još od 1991. godine svakako je internacionalizacija, tj. ulazak slovenskih osiguratelja na tržišta drugih zemalja. Prema raspoloživim podacima, slovenski su osiguratelji u 2007. godini izvan Slovenije ostvarili oko 200 milijuna euro bruto zaračunate premije, što je više nego što su u Sloveniji uspjeli ostvariti osiguratelji s udjelom stranoga kapitala. Od slovenskih osiguratelja koji posluju izvan Slovenije, Zavarovalnica Triglav je najprodornija. Triglav posluje prvenstveno u zemljama jugoistočne Europe, tj. u Hrvatskoj, Crnoj Gori, Bosni i Her-

cegovini, Srbiji, Makedoniji, Češkoj, Slovačkoj, te u Nizozemskoj. Iako u tim zemljama njihov tržišni udio iznosi nekoliko posto, u grupi Triglav premija iz "inozemstva" već iznosi oko 15% ukupno zaračunate premije. Maribor osiguranje posluje u Hrvatskoj, a

Slovenski su osiguratelji u 2007. godini izvan Slovenije ostvarili oko 200 milijuna euro bruto zaračunate premije

Sava Re u Srbiji, na Kosovu i u Makedoniji. Adriatic Slovenica posluje u Srbiji, a planira specijalizaciju portfelja, tj. prijenos životnih osiguranja na sestrinsko društvo KD Life. Ono, naime, pod imenom KD Life posluje u Hrvatskoj, Rumunjskoj, Bugarskoj, Ukrajini i Slovačkoj.

Među članicama Slovenskog udruženja osiguratelja udio stranog kapitala imaju GRAWE, Generali, Merkur, NLB Vita, ARAG i Victoria-Volksbanken. Ta su društva u 2007. godini ukupno ostvarila 170.416.938 eura bruto zaračunate premije i zajedno zau-

zimaju devet posto slovenskog tržišta osiguranja (tablica 1).

Zajedno s premijom ljubljanske podružnice Wiener Städtische osiguranja (7,2 milijuna eura), koje nije u članstvu Slovenskog udruženja osiguratelja, uz dodatak premije i prodaje prema FOS sistemu, koja je procijenjena, osiguratelji sa stranim kapitalom su u 2007. godini u Sloveniji ostvarili oko 180 milijuna eura bruto zaračunate premije. S obzirom na to, cjelokupno slovensko tržište osiguranja u 2007. vrijedilo je najmanje 1.904 milijuna eura.

Točni i potpuni podaci postoje samo za 16 članica Slovenskog udruženja osiguratelja. Svih 16 osiguravajućih društava, tj. 10 slovenskih i 6 s većinskim udjelom stranog kapitala, u 2007. godini prikupili su 1,894 milijarde eura bruto zaračunate premija, od čega 1,285 milijarde eura otpada na neživotna osiguranja, a 609 milijuna eura na životna osiguranja. Ukupni iznos bruto zaračunate premije osiguranja se u usporedbi s 2006. godinom povećao 9,8%, što je manje nego godinu dana ranije. Manji porast nego u 2006. imala su životna osiguranja (12,9%) i osiguranja imovine (8,5%). Iznos ukupnih šteta prešao je milijardu eura (1,023 milijarda eura), udio šteta u premiji ili jednostavni

Tablica 2: Članovi Slovenskog udruženja osiguratelja 2007. godine i njihovi osnovni podaci

iznosi u 000 eura

Osiguravajuće društvo	Broj zaposlenih	Bruto zaračunata premije	Indeks rasta premije 07/06	Bruto premija/zaposlenom	Kosmate štete	Rezultat šteta (%)
Kompozitna društva						
Triglav	2.469	707.634	107,3	284	367.640	52,0
Adriatic Slovenica	1.090	250.845	107,6	230	169.481	67,6
Maribor	894	234.348	111,4	262	138.625	59,2
Tilia	356	58.023	112,6	163	33.813	58,3
Generali	322	54.840	123,7	170	18.549	33,8
Merkur	58	41.324	109,3	712	10.565	25,6
GRAWE	217	36.072	111,5	166	16.093	44,6
Victoria-Volksbanken	5	530	179,1	106	10	1,9
Specijalizirana društva						
Vzajemna	273	226.933	103,7	831	192.322	84,7
KD Življenje	78	57.328	148,6	735	5.063	8,8
TRIGLAV Zdravstvena	68	51.573	129,7	758	37.289	72,3
NLB Vita	24	36.441	119,1	1.518	3.289	9,0
SID-Prva kreditna	40	14.058	125,0	351	4.176	29,7
ARAG	12	1.209	133,7	101	74	6,1
Ostala društva						
Kapitalska družba	111	118.376	106,2	1.066	23.753	20,1
Sklad obrtnikov in podjetnikov	20	4.443	96,4	222	7.531	169,5
Reosiguratelji						
Sava Re	55	118.540	114,1	2.155	70.348	59,3
Triglav Re	29	87.625	114,2	3.022	44.834	51,2

Izvor: SZZ

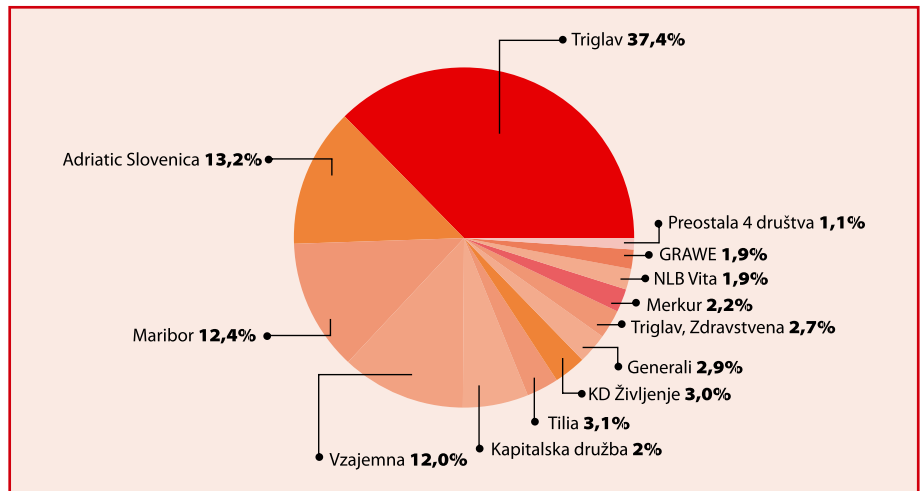
štetni rezultat bio je 54 posto bolji nego 2006. godine. 14 klasičnih osiguratelja, tj. onih koje posluju prema Zakonu o osiguranju, prikupilo je veliku većinu, odnosno 1,771 milijardi eura bruto zaračunate premija, što je 93,5% ukupnog osigurateljnog portfelja. Među klasične osiguratelje ne uvrštavamo Kapitalisku družbu te Fond obrtnika i poduzetnika jer oni samo djelomično posluju prema Zakonu o osiguranju pa ih zato zovemo drugim članovima Slovenskog udruženja osiguratelja. Oba su društva pak specijalizirana za prodaju životnih osiguranja.

Na slovenskom tržištu osiguranja prevladaju kompozitna osiguravajuća društva. Na prvom se mjestu, s 37,36% tržišnog udjela nalazi Zavarovalnica Triglav, drugo je mjesto zadržala Adriatic Slovenica (13,24%), a na treće se 2007. godine popelo Maribor osiguranje (12,37%). Četvrto mjesto, s tržišnim udjelom od 11,98%, zauzima Vzajemna zdravstvena zavarovalnica. Zajednički tržišni udio tri najveća osiguratelja Triglava, Adriatic Slovenice i Maribor osiguranja iznosi 62,97%. Doduše, taj se tržišni udio polako, ali sigurno smanjuje na račun porasta udje-

Najviše, odnosno 356 milijuna eura premije životnih osiguranja ostvareno je u osiguranjima vezanim uz udjele u investicijskim fondovima, koji ujedno i najbrže rastu

la nekoliko specijaliziranih osiguratelja, prije svega životnih. Među osigurateljima čiji tržišni udio još nije dosegao deset posto, ima nekoliko tzv. gazela koje imaju visoku stopu porasta premija i veliku poslovnu učinkovitost, stoga se u budućnosti može očeki-

Graf 1: Udio osiguravajućih društava na tržištu u 2007. godini

Izvor: Slovensko udruženje osiguratelja

vati brže smanjivanje tržišne koncentracije. Budućnost je, izgleda, na strani specijaliziranih osiguratelja.

Među skupinama osiguranja prema ostvarenoj bruto zaračunatoj premiji na prvom je mjestu životno osiguranje koje je tijekom 2007. ostvarilo više od 609 milijuna eura ili 12,9% više nego u 2006. godini. Bruto zaračunate premije životnih osiguranja čine 1,8% bruto društvenog dohotka. Najviše, odnosno 356 milijuna eura premije životnih osiguranja ostvareno je u osiguranjima vezanim uz udjele u investicijskim fondovima, koji ujedno i najbrže rastu. Klasično životno osiguranje bilo je u okviru životnih osiguranja na drugom mjestu, s udjelom od 38,7%. Uspješna je bila i prodaja mirovinskih osiguranja, gdje se iznos premija povećao 7,1%. Udio premija životnih osiguranja već sada čini 32,17% ukupnog portfelja osiguranja. Iako je većina ugovora dugoročna, povećava se i iznos isplaćenih osiguranja. Tijekom 2007. godine osiguranici su dobili

162 milijuna eura od životnih osiguranja ili 11,9% više nego 2006. godine. Štetni rezultat životnih osiguranja sa 26,6% je među boljima u cjelokupnom portfelju.

Osiguratelji još uvijek najviše premije ostvaruju od neživotnih osiguranja. U 2007. godini od neživotnih osiguranja prikupljeno je 1,28 milijarde eura premija, što je 8,4% više nego godinu ranije. Isplaćeno je 861 milijuna eura šteta. Iako neke vrste neživotnih osiguranja rastu brže od životnih, no to je još su uvijek sa skromnim iznosima premija. Na prvom mjestu po iznosu prikupljene premije su zdravstvena osiguranja, slijede osiguranja od odgovornosti i osiguranja automobilske kaska. Štetni rezultat od 67% lošiji je nego kod životnih osiguranja.

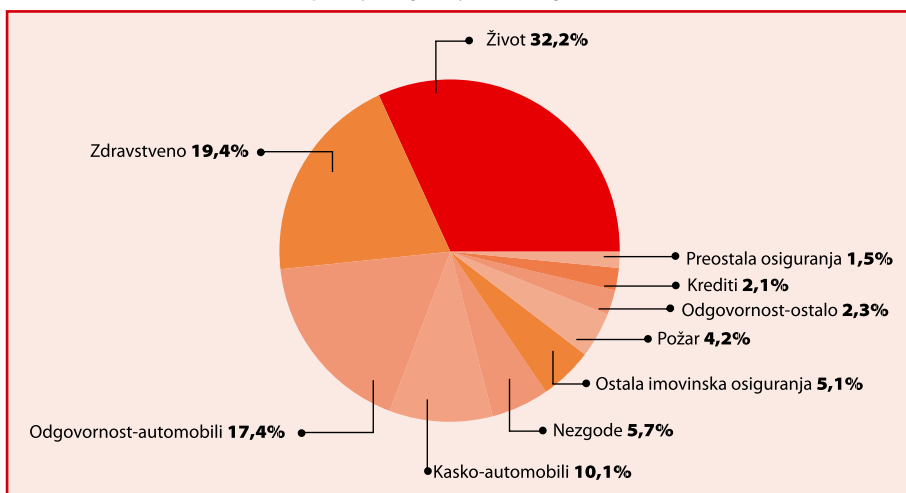
Spomenimo još da je 2007. obilježila i promjenu Zakona o obveznim osiguranjima u prometu do koje je došlo zbog uvođenja 5. Direktive o osiguranju od automobilske odgovornosti u domaće zakonodavstvo. Tim su promjenama zakonski uvjetovane dodatne obveze na području poravnivanja odštetnih zahtjeva u osiguranjima od automobilske odgovornosti za slovenske osiguratelje i za Slovensko udruženje osiguratelja. Određen je tromjesečni rok za odgovarajući odgovor osiguraniku, tj. oštećenom, koji po novom može podnijeti odštetni zahtjev, pa i tužbu protiv stranog osiguratelja čak i u državi u kojoj ima stalno prebivalište.

Za kraj može se reći da slovensko tržište osiguranja posljednjih godina doživljava značajne promjene. Na tržištu sve više raste konkurencija među osigurateljima, u Udruženju raste broj članova, a korisnicima usluga na ruku ide šira paleta osigurateljnih proizvoda.

U budućnosti možemo očekivati daljnji rast bruto zaračunate premije od oko 10 posto.

Tomaž Mancini ■

Graf 2: Struktura bruto zaračunate premije osiguranja u 2007. godini

Izvor: Slovensko udruženje osiguratelja